

Відлуння любові: чоловіки
Колектив авторів

До збірника «Відлуння любові: чоловіки» увійшли твори 10 авторів-чоловіків. Вони мешкають в Україні та за кордоном, різні за віком, освітою, характерами. Але, ніби змовившись, автори вирішили довести, що життям диригує всесильне почуття – Кохання. Недарма кожен оспівує жінку, кохану, ніжну, неосяжну... Без неї, її любові, ніжності, сили волі, праги життя та категоричного відторгнення безнадії буття було б пласким та безбарвним. Крім того, ця книжка бере участь в благодійній акції: за її допомоги ми збираємо гроші для наших солдат, які зараз виборюють українську незалежність на сході України в зоні АТО.

Відлуння любові: чоловіки

Збірник оповідань про кохання

Укладач – Еліна Заржицька

Амастех

Блакитна намістина

Два підсліпуватих ока, кістляве тіло і одвічна мітла в руках. Ось так виглядає Карукова тітонька.

– Каруче! – вона завжди кричала з-за дверей.

Зір у неї був ніякий: іноді вона приймала за Карука клаптик тканини на стіні або й сонячного зайчика.

Карук був заклопотаний тим, що майстрував на даху біля горища повітряного змія. Прикріпив дві дошки одна до одної, потім – аркуші паперу до них, далі звив із ниток хвіст. Довгу міцну шворку – аби повітряний змій злітав високо, сягав верхівок тополь, самої гори – Карук узяв у тітоньки. Бо ж знав, де вона зберігає свої нитки.

Урешті, змайструвавши повітряного змія, хлопець злегка підстрибнув із ним: цікаво, а якби можна було осідлати свого змія, сісти на нього верхи, аби вітер підняв його вище тополь... і щоб був літній полудень, і щоб односельці, які працюють у полі (чи то жінці, чи косарі), здивовано покидали свою роботу... жінки, які розвішують випрану білизну на дахах, чи навіть воли, що ремигають, собаки на вулицях села, кури на кам'яних огорожах, тобто, всі, всі – і з острахом, і зі здивуванням – задивилися б угору... І мали б упізнавати його: «Та це ж Карук, син Сако», і почали б вигукувати: «Яке диво! Диво!» А йому не було б і діла до того, що біля дверей стоїть тітонька з мітлою в руці і погрожує.

А ще... Серед усіх цих зачудованих спостерігачів неодмінно мала б бути Маран, і побачити його зі свого даху...

– Каруче!.. – це знову лунав голос тітки.

Карукові тут же захотілося, щоб злі духи вийшли з погребів з доолом[1 – Доол (дхол) – музичний інструмент, власне бубен, барабан.] і зурною[2 – Зурна – теж музичний інструмент, святкова флейта.], або щоб Святий Саркіс[3 – Святий Саркіс – покровитель закоханих, здатний реалізувати мрії.] пройшовся вулицями зі своїми сазандарами[4 – Сазандар – музикант, член оркестру, музичного ансамблю.], або щоб здоровецька череда корів і овець посунула б селом із нестямним муканням і беканням... А якби ж усього цього не було, то бодай би кішка знайшлася, якій би він прищепив хвоста дверима на горищі, – і то настільки сильно, щоб вона так заверещала і зам'явкотіла, аби заглушити голос тітоньки, і він не долітав сюди на дах.

Злякавшись тітчиних погроз, він перескочив через кам'яну огорожу і тихо, непомітно підійшов до неї, якраз тоді, коли тітка готувалася знову закричати: «Каруче!» Відтак вона додала: «Помчи, наче голуб, до своєї хресної, візьми в неї кислого дріжджового тіста і одразу ж повертайся!». Карук видав звук, що нагадував кінське іржання, і помчав, вдаючи того ж таки коня із роздутими до вітру ніздрями.

Хресна мешкала неподалік. Карук не раз міг бачити її з даху свого будинку, як вона вивішувала сушити випрану білизну. Та все ж він припустив уздовж городів щосили, будучи впевнений, що біжить зі швидкістю і статтю чистокровного скакуна.

На березі струмка малі діти гралися «у млина»: вони змайстрували з тополиних трісок подобу колеса, на яке лилася вода, і їхнє колесо крутилося. Карук захотів, щоб його пшеницю змололи першою. «Ні, не вийде», – сказав маленький Давид, який призначив себе мірошником. «Вийде». – «Не вийде!». Розгнівався Карук і безжально скинув маленьке колесо; тріски розпалися, і вода забрала їх, немов черговий казковий палац. Карук був старшим за своїх товаришів: хто з них мав право наважитися йому перечити? І знову риссю шляхетного скакуна продовжив шлях – по кисле тісто.

Сад, що належав родині Маран, був уже близенько. Карукові хотілося побачити Маран і показати їй свій жвавий кінський біг. Адже Маран часто була тут у садку зі своїм маленьким телям, яке завжди паслося біля самої стіни.

Так... добре, що він згадав: на грушевому дереві є гніздо, на якому він бачив зозулю; Карук поки що не чіпав її яченок, очікував, коли в одну прекрасну днину захопить її зненацька за їх висиджуванням.

Він виліз на дерево, засукав рукав, простяг руку в гніздо, і раптом зозуля випурхнула з іншого боку. Ячка були теплі, різнокольорові й краплисті. Він не став їх розбивати, тим паче, що це була зозуля з грушевого дерева Маран. І він продовжив свій шлях – по кисле тісто.

За хвилику він опинився біля двору Аракела. При вході стояла собака зі звислими сосками. Карук зайшов, бо ж мусив дізнатися, скільки цуценят вона народила. І вже потім продовжив свій шлях – по кисле тісто.

На якусь мить він зупинився перед крамницею торговця м'ясом. Здивувався, що м'ясник не викрикував ціну свого товару. От якби ж Карук сам торгував м'ясом... І він знову продовжив свій шлях – по кисле тісто.

Коли він врешті увійшов до хати хресної, то почув, як тітонька розмовляє із нею і скаржиться: «Ну що я можу з ним удіяти, скажи на милість? Та хай би вже Господь забрав мою душу, аби я позбулася цього шибеника».

Тітка взяла тісто і, тримаючи Карука за руку, розсерджена, мало не силоміць потягла його додому.

Вони йшли повз ворота будинку Маран. Як же ж переживав Карук, щоб Маран не опинилася на порозі дому, і щоб не побачила його в цьому принизливому становищі! Натомість вони побачили мати Маран, яка підмітала поріг, тож тітка зупинилася, аби знову поскаржитися на Карука і розповісти про його непутячість.

– Але ж вони ще зовсім маленькі, тітонько-баджі[5 – Баджі – ввічливе турецько-вірменське звернення до літньої жінки.], – заговорила мати Маран. – Завтра вони підростуть, і вже не будуть такими. А у Маран ось уже зо два дні, як вискочив великий прищ на грудях. Така ось біда – захворіла.

Тітка послабила стискання Карукової руки, і відпустила його. Здається, її роздратованість минула. І вона із властивою старим людям авторитетною інтонацією почала пояснювати, як треба чинити в таких випадках.

– Обв'яжи її цибулею. Засмаж як слід цибулину, додай трохи мила, кілька ложок оливкової олії, змішай усе разом, подрібни гарненько в ступці і ще поки гаряче перев'яжи місце, де є запалення; суміш не тільки прорве прищик, але й вбере в себе гній.

– Звідки ж мені взяти оливкової олії, тітонько-баджі?

– У нас вдома трохи є. Я пришлю з Каруком.

– Дякую тобі, тітонько-баджі. Нехай Карук принесе, щоб я зробила перев'язку. Минулої ночі моя кровиночка зовсім очей не зімкнула.

За якийсь час Карук із маленькою засмальцьованою скляночкою в руках увійшов до будинку Маран; її мати смажила цибулину.

Маран лежала в ліжку немов у півсні, в забутті. Карук говорив навмисне голосно, щоб її розбудити. Як же ж би йому хотілося хоча б разочок глянути на цей прищик на грудях!..

Мати дівчинки стружила мило, коли Карук почув голос тітки: «Каруче!..»

– Твоя тітка кличе тебе, Каруче, – сказала мати Маран.

Карук ще трохи потоптався: йому страшенно хотілося побачити, як мати перев'язуватиме Маран груди.

– Каруче!.. – вдруге почувся голос тітки.

Карук згадав, що тітка вже сердилася на нього через кисле тісто, і щоб не розгнівати її ще більше, таки зібрався йти. У ліжку Маран поворушила ногами.

– Каруче!.. – знову тітка.

– Хлопчику, від крику у твоєї тітки надірвався голос, – звернулася до нього матір Маран, накладаючи стерту цибулину на клаптик марлі.

Карукові довелося йти... Так і не побачивши прищика на грудях Маран!..

Селяни не мали потреби в настінному календарі. Коли вони бачили, що Карук вийшов із хати босоніж, це означало, що почалася весна, і земля потепліла. Коли холоші Карукових штанів були роздерті по коліна, це означало, що настало літо. А якщо Карук ловив під мостом раків, було зрозуміло, що наближається осінь.

Цього літа в житті Карука не відбулося нічого знаменного. Він з'їв усю черешню з дерева в саду Маран. Та ще, коли вони гралися з Маран на тоці, він попросив у неї про поцілунок, але отримав відмову. Маран навіть розповіла про це матері, мати – його тітці, а тітка надавала Карукові добрих ляпанців.

В один із осінніх днів Карук знайшов під мостом, де ловив раків, синю намистинку. Він просунув у неї нитку і повісив на шию, щоб оберекти себе від злого ока, отруйної колючки і вроків. Він чув від тітки, що синя намистинка допомагає, рятує від пристриту. У компанії друзів Карук не раз розповідав про чудодійні властивості намистинки. Бувала серед них і Маран. І одного разу вона навіть виявила бажання потримати намистинку.

Того дня Маран, як зазвичай, пасла теля в своєму саду і плела вінок із ромашок, коли – гоп!.. – зі стіни зістрибнув Карук...

– ...Ага, і ще – коли людина одягає на себе цю намистинку, у вовка одразу ж закривається паща, – розповідав Карук із широко розкритими очима. – Коли граєш у кості, то все щастя приходить до тебе. Якщо впадеш із дерева, з

тобою нічого не станеться. Коли намистинка з тобою, тобі ніщо не загрожує – ані злива, ані вогонь.

Чого, чого тільки не говорив Карук! Маран заворожено слухала.

– Каруче, нехай же ця намистинка залишиться зі мною, добре? – просила Маран.

– Е ні, нізачо! Ні за які гроші. Навіть якщо даси мені сто золотих монет, все одно не віддам тобі намистину.

– Ну, нехай вона побуде в мене хоча б один-єдиний день, не будь же скнарою! – просила Маран, додаючи личкові першого жіночого кокетства і даруючи посмішку.

Колір синьої намистинки здавався Маран усе знадливішим, до того ж сховане було в ній якесь незрозуміле тепло. Ах, як гарно було б, якби намистинка залишилася у неї хоча б на один-єдиний день!

У саду – нікого; зрідка чулося лише лопотіння крил птахів, що пролітали у своїх справах; Карук і Маран сам на сам.

І від цієї їхньої усамітненості Карук несподівано відчув, як у нього влилося незнайоме тепло. Маран здалася йому ще вродливішою від того трепетного, сором'язливого голосу, коли просила віддати їй намистинку.

– Маран... – вимовив хлопець.

Голос, здавалося, виходив із самої глибини його душі.

– Що, Каруче?

Карук не зміг одразу відповісти: в його тілі росло тепло, душа палахкотіла так само тремтливо, як синя намистинка на долоньці в Маран.

Ах, він ніяк не міг їй сказати цього! А якщо вона відмовить?

Він злегка нахилився і прошепотів дівчинці на вухо:

– Якщо поцілуєш мене, я віддам тобі цю намистинку.

Маран ще більше засоромилася, зашарілась і опустила очі. Чи мала погодитись? Аж якщо мати дізнається?... Ні, того не можна й припустити!

І все ж, утримуючи маленьку прикрасу, вона вже не хотіла її віддавати. Намистина в її долоні немов потеплішала, а колір став яскравішим...

– Ні, не хочу, Каруче, – заговорила Маран.

– Ну, якщо так, то поверни мені, – зажадав Карук.

Але Маран ні за що не хотіла розлучатися зі своїм чудом. Завтра ж вона могла б повісити на ший цю кругленьку, теплу і синю намистинку!

– Ні, Каруче, якщо я тебе поцілую, ти неодмінно комусь скажеш.

– Та щоб мені осліпнути, Маран, та щоб мені провалитися на місці, та щоб мені живим у могилу зійти, – забожився Карук.

Маран знову замовкла, наче далі непевно роздумуючи. Відмовити?

– Все... поверни мені мою власність, – наполіг Карук.

– Та... – вимовила Маран сором'язливо...

... І з наче підсолодженою, награною неприязню наблизила личко до уст Карука...

О, які ж теплі були вуста в Карука. Навіть тепліші, ніж синя намистинка, що горіла на її долоні.

м. Нью-Йорк, США (переклад Гурген Баренц, Еліна Заржицька)

Валентин Бердт

Про що шуміли дощі

(фрагмент роману)

...На кінчику вечірнього променя сонця, який проткнув скло давно не митого вікна, повис тягар ночі, яка неминуче насувається на місто.

За балконом – сутінки раннього вечора. Подумки я ще на узбережжі Камчатки. Хочу побачити світанкову зорю над чорним і холодним океаном, яку вже ніколи не побачу такою, якою милувався двадцять років тому.

Сутінки – це та мить, коли час зупиняється; час без кольору і звуків; мертвий і сумний. Писав Кастанеда, «Сутінки – це прошарок між світами». В цьому містичному проміжку причаїлась якась таїна – печальна, нелегка для душі, але важлива для розуму, вона таїть в собі велику суть дрібних речей.

Почуваю себе забутою книгою на схололому піску порожнього пляжу. Нудьгуючий вітер потріпує сторінки бездарно вигаданого тексту: то обережно, то сердито шелестить в такт хвилям, що набігають на гальку. Чи

буде ще літо? І чи не набридне в цьому житті бути предметом чужого дозвілля?

Зрештою, над чим я розмірковую? Адже в тридцять п'ять життя закінчується. Далі – повтор і закріплення пройденого матеріалу. Багато з того, що наповнювало життя і було його сенсом – відпрацьований матеріал. Місце йому на смітнику. Залишились порожнеча, яка претендує стати смислом і виправданням всього теперішнього. І за таких обставин було б добре відшукати в собі сили, щоб знайти того, хто зміг би наповнити смислом ранковий дзвінок будильника.

Вистачило години, щоб наповнити пакунок двома пляшками горілки, банкою шпрот, традиційним лимоном, кількома яблуками, четвертинкою чорного хліба і завмерти на пару секунд перед дверима, перш ніж натиснути чорний гудзик дзвінка.

– Ти???...

– Невже я так змінився?

На її обличчі ні подиву, ні радості. І питання, що прозвучало замість «привіт», – всього лиш інформація про те, що колись в її житті був я, і не дивно, що з'явився знову.

– Ні, не змінився.

– Увійти можна?

– А чи варто?

– Ти не одна?

– В мене такий безлад.

– Він мені завжди подобався.

– Чому?

– Бо відтворює порядок речей у космосі. Приготуй що-небудь, – протягую пакет, в якому пляшки підступно дзенькають боками.

– Ти переоцінюєш наші можливості, – коментує вміст пакету. На мить мені здалось, що між нами все залишилось як і було раніше.

– Гм-м-м, Воронін, час пити щось шляхетніше.

– Ти відвикла?

– Я й не звикала. Краще йди мити руки, а потому розповіси, чому це ти вирішив завітати. Тільки не говори, що скучив. До речі, ти як і раніше запиваєш горілку водою?

- Якщо є.
- В крані завжди є.
- Не всюди є кран.

Сліпі ревності до мого минулого, через те, що в ньому не знайшлося місця для неї. І взагалі, як я міг існувати, радіти життю, закохуватись, ділити з кимось ліжко, їжу? Як я міг?! Чому не чекав на неї? Чому не жив в півоберта, прагнучи зберегти себе для неї єдиної? Ревності до моєї легковажності, з якою я мандрував життям, не ускладнюючи власне існування пошуками відповідей на важливі питання.

З часом вона почала ненавидіти все, що було в моєму житті до неї, і все, що з'явилося в нинішньому житті без неї.

Спостерігаю за тим, як вона накриває стіл: все відбувається як і колись, ніяких змін, окрім в нас самих. В її та в моєму житті за незначний проміжок часу встигли з'явитись потрібні та непотрібні, корисні й безкорисні речі, люди, знайомства. Їх стільки багато й вони настільки різні, що крізь них нам несила розгледіти нас справжніх, тобто колишніх.

- Ти був щасливим?
- Мільйон разів!
- ...???
- Коли вгамовував спрагу, коли рятувався від собачого холоду...
- Це тривіальне щастя. Ти хоч зараз можеш бути зі мною відвертим? Давай зігріємось відвертою розмовою. Я ж бачу, що тобі дошкуляють холодні протяги буття. Нам завжди не вистачало часу, щоб наговоритись досхочу. Напевне, через те ми й розстались, бо не вміли слухати одне одного. Так що, розповідай, адже коли ми ще ось так посидимо?

- Гаразд. Розповім про нетривіальне. Якщо життя втрачає будь який сенс - починаєш жити минулим. І тоді пам'ять відкриває такі деталі, про існування яких, здавалось, забув на віки. Так от, щастя, як я його розумію зараз - це коли прокидаєшся на світанку і перше, що ти чуєш - тиху, врівноважену розмову стареньких батьків, як потріскують в плиті сухі соснові дрова, охоплені язиками вогню, як за вікном в ранковій тиші скрипить на морозі старий клен і над всім цим - розмірене цокання старого настінного годинника. Щастя - це відчувати, як схололі за ніч кімнати будинку поступово наповнюються живим теплом, як пахне свіжістю наволочка, витіпана морозним сільським вітром. І тоді, на якусь мить здається, що всі прикромі, радощі, розпач, втрати й знахідки - якась маячня. Насправді життя тільки-но починається, і попереду не має нічого - лише тривожне очікування майбутнього.

За стіною, в сусідній квартирі, розплакалась дитина. В кімнаті так багато ранкового сонця. Гадаю, що зараз не пізніше дев'ятої. Давно не сплю й

розмірковував над тим, що час, який я провів у цій квартирі, створив стійку ілюзію колишньої близькості, але вона ні мені, ні їй не потрібна. І в цій ілюзії, яка через пару годин зруйнується, винен я. Вчорашні розмови і спогади перекинули з берега на берег хиткий місточок.

Чому мене мордує?

Боязко від думки, що в тридцять п'ять життя закінчується? Наче старий склеротик, з острахом озираюсь, щоб вкотре переконатися, що минуле – не вигадка і не епізоди з колись прочитаних книжок.

Двічі в одну річку не ступиш. До обіду я залишу цю квартиру і не знаю, чи повернусь коли-небудь?

В ранковій тиші чути, як за стіною в сусідній квартирі жіночий голос заспокоює дитину.

Наші погляди зустрілись тоді, коли я обережно, щоб не розбудити, перевертався на інший бік. З її заспаних очей стекли дві сльозинки.

– А ранок видався недобрим, – обережно витер на щоках сльози. – Що трапилось?

– Ти любиш дітей? – запитала вона.

– Люблю.

– А мене ти любив?

– Любив.

– Тоді чому в нас з тобою не має дитини? Чому все повинно було коли-небудь закінчитись? І чому ми зараз з тобою в одному ліжку, Воронін?

– Я до тебе більше не приїду.

– Ти ніколи до мене не прийдеш, аби сказати, що ти звідси ніколи й нікуди більше не підеш. Тому тобі краще збиратись. На тебе, мабуть, десь і хтось стомився чекати.

– Мене вже ніхто давно ніде не чекає.

– Ти один?

– Перманентно, бо це природно.

Вона йде до ванної кімнати, а я – варити каву. Приємно здивований тим, що до цього часу ще вцілів мій «штатний» халат. Випраний, випрасуваний. Весь такий свіженький, ніжно окутує мое тіло.

– Я думав, що ти вже ним давно миєш підлогу.

– Він, дурненький, все ще чекає, коли ти сюди повернешся.

- Аби всі халати в світі були такими розумними.

У відповідь вона гримає дверима. Шумить вода. Шумить так само, як і багато років тому. Все в минулому. Тільки ми – дві тремтячі тіні.

Курю натщесерце. Знаю – не варто було б, але іноді приємно зробити те, чого не слід би робити. Трішки дитинства – і фарби заграють. Мені подобається ранок. Момент істини – в перших хвилинах пробудження, а далі – бридке повернення до вчорашніх залишків життя.

- Кава готова.

- Є ще трішки вина. Зараз приготую бутерброди. Діставати вино?

- Я охоче вип'ю. У тебе сьогодні справи?

- На третю годину. Я займаюсь репетиторством. Та й тобі б не завадило серйозно зайнятись пошуками роботи.

- Мені вже давно нічого не завадить.

Переймаю в її погляді знайому тінь невдоволеності. Здогадуюсь: мое безтурботне існування починає її дратувати.

- Ранок інтелектуального ідіота. Коли б я писала з тебе нинішнього портрет, то назвала б його саме так.

- Чому інтелектуального? Чому нинішнього?

- Між нинішнім і колишнім утворилась глибока прірва.

- Якщо ти її бачиш, тоді поясни чому вона виникла.

- Причина твого ідіотизму – це наслідки безглузлого, стихійного накачування мізків відходами, які виливають на сайти інету та прилавки книжкових магазинів.

- Ех, винця мало.

- Ні, ти скажи мені, чому тобі подобається корчити з себе нещасного месію? Що трапилось в твоєму житті? Що було не так? Виріс в селі, привчений до роботи, служив в армії, недоідав, недосипав, отримав класичну освіту в одному з кращих університетів України. І в результаті – розмазня. І не баба, і не мужик, і не інтелектуал, і не дебіл. Хто ти зараз?

- Відверто, тому – спасибі. Може ще збігати за пляшечкою? А то всухом'ятку така розмова душу дере...

- Ти, який умів радіти палітрі осінніх фарб, – її машина гніву почала набирати обертів. Моїх слів вона чи не чула, чи відверто ігнорувала. Я вже, чесно говорячи, пожалкував, що залишився пити каву. – Ти, який щиро радів ранковій росі, аромату скошеної трави, ти, який міг годинами проводити сонце за горизонт зораного восени поля, ти, який вилазив на дах дев'ятиповерхівки, аби досхочу намілюватись серпневим зорепадом... Невже ти

нинішній забув, як тікав з університетських пар, щоб блукати містом наважання, коли його припорошує лапятий сніг. Врешті решт, ти, який без всього цього не міг жити – на очах чахнув всихав, черствів і тепер, корчиш з себе містечкового Еклізіаста! Жах та й годі. В мене бракне слів... «Збожеволіле, деградоване людство буде пхатись по Землі в інвалідних колясках, а роботи будуть підтирати йому задницю», – це твій Пилип Мюре, так званий оптимізм якого допомагає тобі котитись вниз. Невже ти не чуєш, як дурно пахнуть твої думки? Невже нічого не існує такого, щоб могло тобі допомогти схаменутись?

– Нічого не допоможе: ні викурена цигарка, ні випите вино – все це лиш ілюзія, зволікання вироку.

– Це ти про що?

– Про те, що мені час іти.

– Воронін, хочеш, я перенесу репетиторство на завтра?

– Поспішайте сіяти розумне, добре, вічне.

– Звичайно, йди. Ми стали різними, і винен в цьому ти. Ну, йди, вже Бога ради.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=23794426&lfm=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

Доол (дхол) – музичний інструмент, власне бубен, барабан.

2

Зурна – теж музичний інструмент, святкова флейта.

3

Святий Саркіс – покровитель закоханих, здатний реалізувати мрії.

4

Сазандар – музикант, член оркестру, музичного ансамблю.

5

Баджі – ввічливе турецько-вірменське звернення до літньої жінки.